

Temaundersøgelse af kapitalgrundlaget i kreditinstitutter

Finanstilsynet har i efteråret 2018 gennemført en temaundersøgelse af 8 mindre pengeinstitutters opgørelse af deres kapitalgrundlag.

Undersøgelsen har bestået i en gennemgang af kapitalinstrumenters aftalegrundlag, herunder vedtægter, øvrige kapitalposter som eksempelvis reserver, fradrag i kapitalopgørelsen, evt. tilladelser til indregning af overskud eller indfrielse af kapitalinstrumenter og relevante indberetninger til Finanstilsynet.

Undersøgelsen viser, at institutterne generelt efterlever CRR-forordningens¹ bestemmelser om krav til kapitalgrundlaget. Undersøgelsen viser dog også, at der er en række forhold, som institutterne bør være særligt opmærksomme på i deres løbende opgørelse og indberetning af kapitalgrundlaget.

1. Garantramme/andelsramme

Finanstilsynet kan give forhåndsgodkendelse til tilbagekøb/indløsning af garant- eller andelsbeviser for et begrænset beløb over en periode på op til et år, ifølge artikel 32, stk. 2, i delegeret forordning 241/2014². For spare- og andelskasser er dette særligt relevant for løbende at kunne tilbagekøbe/indløse mindre kapitalindskud fra garanter og andelshavere.

Det forudbestemte beløb i form af en garant- eller andelsramme udgør et nominelt beløb bundet af en øvre grænse, som højst kan være 2 pct. af den egentlige kernekapital. Det forudsætter dog, at Finanstilsynet finder, at dette er forsvarligt i lyset af den pågældende spare- eller andelskasses nuværende og fremtidige solvenssituation.

Undersøgelsen viser, at institutterne skal være særligt opmærksomme på at foretage fradrag i kapitalgrundlaget af garant- eller andelsrammen med det beløb, der er givet tilladelse til. Det gælder også, selvom tilladelsen ikke er udnyttet. Er tilladelsen udnyttet, skal institutterne dog kun foretage fradrag for

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber og om ændring af forordning (EU) nr. 648/2012

² Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 241/2014 om udbygning af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013, for så vidt angår reguleringsmæssige tekniske standarder for kapitalgrundlagskrav for institutter

den ikke anvendte del af rammen. Det betyder, at der i fradraget skal tages højde for, hvis en del af rammen allerede er brugt.

Derudover skal institutterne holde øje med, at rammen ikke overskrider det reguleringsmæssige maksimalt tilladte beløb på højst 2 pct. af den egentlige kernekapital. Reduceres spare- eller andelskassens egentlige kernekapital eksempelvis på grund af negativ indtjening, så reduceres rammen også, så den fortsat maksimalt udgør eksempelvis 2 pct. af den egentlige kernekapital.

2. Kapitalinstrumenter

Institutterne skal sikre, at deres kapitalinstrumenter lever op til betingelserne i CRR. Konsekvensen af, at et kapitalinstrument ikke lever op til CRR, er, at det pågældende institut ikke kan medregne instrumentet i sit kapitalgrundlag.

Ifølge artikel 63, stk. 1, litra k, i CRR, må det ikke fremgå direkte eller indirekte af aftalegrundlaget for et supplerende kapitalinstrument, at instrumentet kan indfries på anden måde end i forbindelse med instituttets insolvens eller likvidation.

Finanstilsynet har fundet, at flere institutter har medregnet supplerende kapital, der ikke lever op til denne bestemmelse. Der er eksempelvis instrumenter, hvor det i aftalegrundlaget fremgår, at instrumentet forfalder til fuld indfrielse som følge af fusion med et andet pengeinstitut. Det betyder, at instrumentet ikke kan medregnes i kapitalgrundlaget.

Undersøgelsen viser desuden, at der for nogle instrumenter er foretaget væsentlige ændringer i aftalegrundlaget uden Finanstilsynets tilladelse. Det gælder eksempelvis ændring af kuponrente og løbetid. Institutterne skal derfor også være opmærksomme på, at væsentlige ændringer i eksisterende instrumenter er at betragte som en nyudstedelse, hvilket kræver Finanstilsynets tilladelse i forhold til indfrielse af det eksisterende instrument.

3. Indberetning af kapitalgrundlag

Finanstilsynet har i de fleste af de undersøgte institutter konstateret mangler i indberetningerne af kapitalgrundlaget til Finanstilsynet. Institutterne skal derfor være særligt opmærksomme på at indberette tal i de rigtige indberetningsfelter til Finanstilsynet. Desuden skal institutterne være opmærksomme på at udfylde alle relevante indberetningsfelter.

Finanstilsynet har bl.a. konstateret, at institutterne, i stedet for at indberette to værdier i hver deres indberetningsfelt, kun indberetter forskellen i et indberetningsfelt - eksempelvis skal tillæg i kapitalen ved brug af IFRS 9 overgangsordningen fremgå særskilt i indberetningen.

Desuden har flere af institutterne ikke udfyldt relevante felter - eksempelvis er tærskelværdier for væsentlige og ikke-væsentlige besiddelser i enheder i den finansielle sektor ikke indberettet for flere af de undersøgte institutter. I forhold til kapitalandele i enheder i den finansielle sektor skal institutterne således forholde sig til, om disse er væsentlige eller ikke-væsentlige og sikre, at de relevante felter indberettes.